REGERINGSRÄTTEN

RR RÄTTSFALL

Avbetalning å fordran på licensavgift, vilken fordran erhållits såsom gåva — skattepliktig inkomst av rörelse eller ej?

Besvär av fru L. angående inkomsttaxering år 1956. — Sedan fru L:s man till ett tyskt företag överlåtit tillverknings- och försäljningsrätten enligt vissa honom tillhöriga patent mot att det tyska företaget erlade viss minimilicensavgift, överförde mannen genom gåva — för vilken gåvoskatt erlades — till hustrun sin fordran enligt avtalet. Efter skiljedom erhöll fru L. visst belopp såsom avbetalning å nämnda fordran. KR ansåg beloppet böra beskattas såsom intäkt av rörelse. — RR undanröjde beskattningen och yttrade: I målet är upplyst, att firågavarande belopp influtit såsom avbetalning å den fordran, som fru L. år 1951 erhöll i gåva av sin man och som denne förvärvat i sin rörelse under tid före år 1946. Enär beloppet, varken av den anledningen att fru L. år 1950 i gåva av mannen erhöll rätten till vissa patent eller av annan grund kan anses ha utgjort intäkt av rörelse för fru L., och då ej heller förutsättning föreligger för beskattning av beloppet enligt bestämmelserna rörande realisationsvinst, samt frågan huruvida fru L:s man i stället bort taxeras för beloppet icke kan i förevarande sammanhang komma under prövning. (RR:s utslag den 19/11 1963.)

Anm.: TI hade i sin förklaring över fru L:s besvär hos RR hemställt att, därest fru L. befunnes icke vara skattskyldig för ifrågakomna belopp, taxeringen måtte överflyttas å hennes man.

Ackordsvinst — skattepliktig inkomst?

Ett hotellbolag, som tidigare försålt den fastighet, vari bolaget bedrivit hotell- och restaurantrörelse, hade efter klanderprocess och förlikning återvunnit fastigheten, därvid större delen av bolagets hyresskuld till förre ägaren kvittats mot övertagen ränteskuld, avseende inteckningsskuld, varemot återstoden, c:a 15.000 kr, eftergivits av den sistnämnde. RR ansåg, att den bokföringsmässiga vinst, som uppkommit för bolaget genom det sålunda erhållna ackordet, icke var att hänföra till skattepliktig inkomst. (RR:s utslag den 19/11 1963.)

Anm.: Att ackordsvinst inte beskattas har stöd i gammal praxis, se RÅ 1929 not. 396 och 2032.

Ersättningsanskaffning av kreatur

Besvär av lantbrukaren Å. angående inkomsttaxering år 1956. — Å. hade till beskattning uppgivit intäkt å 12.925 kr av 20 försålda nötkreatur, varav sju kalvar, samt yrkat avdrag för inköp av 11 nötkreatur med 12.111 kr. — Å., som upplyst, att förekommen utökning av besättningen på gården skett genom uppföd-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55

ning, betingad av riklig tillgång till hemmaproducerat foder, erhöll av RR avdrag för hela inköpskostnaden för de under året inköpta kreaturen, utan avseende å bl. a. TI:s invändning att Å., som uppgivit sig skola sluta med mjölkproduktion, det oaktat ökat besättningen. (RR:s utslag den 10/12 1963.)

Fastighetsförsäljning eller löpande försäljning av grus?

Besvär av hemmansägaren B. angående inkomsttaxering år 1959. — Enligt köpekontrakt den 1/12 1958 sålde B. ett jordområde om c:a 2 tunnland, innefattande ett grustag, för 60.000 kr, varav 20.000 kr skulle erläggas vid kontraktets undertecknande och återstoden genom utfärdande av revers, vilken halvårsvis skulle amorteras med ett belopp, motsvarande 50 öre per kubikmeter grus, sten och sand, som uttogs under amorteringsperioden. — RR yttrade: Överlåtelse av det område på vilket grustaget är beläget har — oavsett vad därom må ha tidigare muntligen avtalats — kommit till stånd först genom köpekontraktet den 1/12 1958. — I målet är upplyst, att betydande mängder grus uttagits från området tidigare under beskattningsåret. Omständigheterna i målet, särskilt köpekontraktets bestämmelse om avbetalning av återstående köpeskillingsfordran i förhållande till mängden utvunnet grus, få anses giva vid handen, att av det ifrågavarande beloppet 20.000 kr, åtminstone 17.000 kr utgjort likvid för grus, som under beskattningsåret uttagits före köpekontraktets upprättande. Sistnämnda belopp skall därför beskattas såsom intäkt av löpande försäljning av grus. B. är emellertid berättigad till avdrag för substansminskning, vilket avdrag i brist på närmare utredning skäligen må uppskattas till 1.000 kr. (RR:s utslag den 10/12 1963.)

Avsättning till garantifond

Besvär av Aktiebolaget X angående förhandsbesked. — Bolaget X tillverkade och försålde taktegel. Bolaget lämnade sedan 1959 sina kunder frostsäkerhetsgaranti, innebärande att bolaget för frostskada som uppstått inom 10 år från leveransen ersatte köparen med nytt tegel i stället för det skadade, därvid ersättningsteglet levererades utan kostnad för köparen och läggningen bekostades av bolaget. Det upplystes, att bolagets kostnader för frostskador hade uppgått till c:a 53.000 kr under 1961 och c:a 96.000 kr under 1962. Under 1963 beräknades kostnaderna bli lika stora som 1962. Bolaget begärde besked, huruvida avdrag kunde påräknas för en avsänttning till garantifond för frostskador med ett belopp av 750.000 kr. — RN fann, att de risker för skadeståndsskyldighet som bolaget stod — såvitt utredningen i målet visade — icke var av sådan särskild art och omfattning, att bolaget i anledning därav borde erhålla avdrag för avsättning till garantifond. (Två reservanter ville medge avdrag med belopp motsvarande 3,5 % av årsomsättningen.) — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 12/11 1963.)

Anm.: Jämför RR:s utslag den 25/4 1961 (Skattenytt 1961 sid. 363), liknande fall. En år från år mer eller mindre konstant garantirisk torde inte vara tillräcklig för att motivera rätt till avdrag för avsättning till garantifond.

Skiljedomskostnader

Ett rederibolag ansågs ej berättigat till avdrag för kostnader i anledning av skiljedom i tvist med annat närstående rederi-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55

bolag angående bl. a. bättre rätt till vissa aktier, som det andra bolaget erhållit i samband med fartygsanskaffning. Det förstnämnda bolaget hade vunnit tvisten i denna del. (RR:s utslag den 19/11 1963.)

Gåvor till personal

Besvär av Aktiebolaget K. angående inkomsttaxering år 1956. — Bolaget hade till varje anställd lämnat ett julpaket, vars värde varierat mellan 5—40 kr. — PN och KR vägrade avdrag för kostnaderna för julgåvorna, 5.355 kr. RR medgav dock avdrag, enär kostnaderna för ifrågavarande julpaket, vilka haft mindre värde, utgått till samtliga hos bolaget anställda. (RR:s utslag den 10/12 1963.)

Lån eller lön?

A. Besvär av TI angående S:s inkomsttaxering år 1954. — S. hade fått ett belopp av sin arbetsgivare för att kunna betala inkomstskatt, som påförts S. på grund av eftertaxering. Beloppet skulle återbetalas, om eftertaxeringen undanröjdes. Eftertaxeringen fastställdes sedermera av RR. S. beskattades för det av arbetsgivaren erhållna beloppet såso mintäkt av tjänst. Oavsett den ovisshet, som ännu vid tiden för meddelandet av KR:s utslag rådde angående återbetalningsskyldigheten, ansågs intäkten hänförlig till det beskattningsår, varunder densamma uppbars. (RR:s utslag den 21/11 1963.)

B. Besvär av TI angående L:s inkomsttaxering år 1958. — L., som var verkställande direktör i ett bolag och tillsammans med sin hustru huvudaktieägare, hade haft viss lön per månad från bolaget. Sedan vid bokslutet konstaterats, att bolaget gått med förlust under beskattningsåret, hade i räkenskaperna lönen återförts och bokförts som lån, varå revers utställts av L. per den 31/12, varefter lånet återbetalades under taxeringsåret. Med avseende å bolagets ekonomiska ställning och övriga i målet upplysta särskilda förhållanden ansågs av L. uppburet belopp enligt KR icke ha utgjort för L. skattepliktig inkomst. RR: ej ändring. (RR:s utslag den 4/12 1963.)

Pris i reklamtävling

Besvär av TI i mål angående förhandsbesked på ansökan av fru X. — Fru X hade vunnit en av ett företag anordnad pristävling, i vilken tävlingsuppgiften bestått i att formulera ett omdöme om vissa maskiner. Priset utgjorde antingen fri resa till USA med alla kostnader betalda för två personer under 30 dagar eller möbler till ett värde av 12.000 kr. — På fråga av fru X, om valet av resan för sig och sin man som pris skulle föranleda inkomstbeskattning för henne, förklarade RR, att, enär fru X, därest hon som pris i tävlingen valt möbler till ett värde av 12.000 kr, måste antagas ha kunnat avyttra möblerna för åtminstone 6.000 kr, värdet av priset vid sådant förhållande måste anses uppgå till sistnämnda belopp. (RR:s utslag den 26/11 1963.)

Anm.: Se Mutén i Svensk Skattetid- 1956 sid. 189 och 1958 sid. 196 samt rättsfall i Skattenytt 1958 sid. 201 och 1961 sid. 165 och 166.

Från eget bolag utbetalad ränta till barn: skattskyldighet för fader?

Besvär av TI angående provinsialläkaren G:s inkomsttaxering år 1955. — G., som var delägare i ett aktiebolag, hade å sina två barn överfört en del av sitt tillgodohavande i bolaget. Det överförda beloppet motsvarade i huvudsak av honom tidigare utfärdade och såsom gåva till bar-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55

nen överlämnade reverser. — PN beskattade G. för ränta som bolaget hade gottskrivit barnen. — KR undanröjde dock beskattningen, enär någon omständighet icke anförts på grund varav G. bort taxeras för berörda räntebelopp. — TI anförde, att överföringen av G:s skuld till barnen på bolaget skett helt i skatteundandragande syfte. — RR: ej ändring. (RR:s utslag den 28/11 1963.)

Anm.: Jämför RÅ 1956 not. 1179, 1180 (Skattenytt 1957 sid. 34, 35) samt 1958 not. 430 (Skattenytt 1958 sid. 258).

Ränta å barnreverser, för vilka betalningsansvaret övertagits vid arvskifte

Besvär av godsägaren A. angående inkomsttaxering år 1955. — A. vägrades avdrag för ränta å gåvoreverser, vilka av A:s moder utfärdats till A:s barn och för vilka A. vid arvskifte efter modern övertagit betalningsansvaret i samband med att han tillskiftats dödsboets samtliga aktier. (RR:s utslag den 28/11 1963).

Anm.: Gåvoreverserna torde — tills de inlösas — bibehålla sin benefika karaktär även hos arvtagaren, som ju icke förvärvat dem genom ett oneröst fång. Jämför RÅ 1958 not. 671 Skattenytt 1958 sid. 303, fallet C.

Barns räntetillgodohavande hos fader: tillgängligt för lyftning eller ej samt förmögenhetstaxering?

Besvär av godsägaren G. angående inkomst- och förmögenhetstaxering år 1955. — G. hade i samband med fastighetsförvärv av sin hustru och svärmoder upptagit lån mot reverser, vilka sedermera skänkts till makarna G:s barn. Vid beräkning av G:s inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder erhöll G. avdrag för hela räntan till barnen, 6.300 kr, varav han dock icke utbetalt mer än 1.350 kr. RR yttrade: Enär — oaktat G. icke under beskattningsåret av räntorna utbetalat mer än 1.350 kr — de återstående beloppen, tillhopa 4.950 kr, med hänsyn till omständigheterna i målet måste antagas hava varit under beskattningsåret tillgängliga för lyftning, samt vid sådant förhållande barnen skolat beskattas jämväl för sistnämnda belopp och för envar av dem skolat uppkomma en beskattningsinkomst av minst 20 kr, alltså och då G. sålunda icke bort beskattas för barnens förmögenhet etc. (RR:s utslag den 28/11 1963.)

Fråga om beräknad ränta å räntelös fordran

Besvär av Fastighetsföreningen Höken nr 26 u. p. a. i likvidation angående inkomsttaxering år 1955. — PN beskattade föreningen för 3 % beräknad ränta å dess fordran å andelsägaren. KR: ej ändring. — RR undanröjde beskattningen och yttrade: Såvitt handlingarna i målet utvisa utgjorde vid likvidationstillfället föreningens enda tillgång av dess till 112.454 kr bokförda fordran å andelsägaren, varemot svarade andelskapitalet å 23.400 kr, reservfonden å 4.000 kr och övriga fonderade vinstmedel å tillhopa 85.054 kr. Av handlingarna i målet framgår vidare, att föreningen för år 1955 åsatts taxering till fondskatt för ett beskattningsbart belopp av 85.000 kr. På grund härav och omständigheterna i övrigt bör föreningen icke för ifrågavarande beskattningsår anses skattskyldig för beräknad ränta å nämnda fordran. (RR:s utslag den 30/10 1963.)

Anm.: Se RN 1956 nr 2:3.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55

Nedsatt skatteförmåga

Änka, född 1876, med c:a 5.400 kr inkomst, varav folkpension 2.436 kr, och 4.487 kr förmögenhet, därav bankmedel 3.067 kr, och som icke uppgivit kostnader för sjukdom men väl att hon måst anlita hjälp för vattenhämtning och andra sysslor i hemmet samt att bränslekostnaderna på grund av bostadens beskaffenhet var höga, erhöll avdrag för nedsatt skatteförmåga med 2.500 kr. (RR:s utslag den 18/12 1963.)

Anm.: Existensminimum var 3.710 kr.

Vistelse utomlands

Besvär av agronomen Gerd A.-O. angående inkomsttaxering år 1955. — Gerd A.-O., som under beskattningsåret varit ogift men ingått äktenskap i Brasilien den 15/1 1955, hade för Sveriges Lantbruksförbund utfört marknadsundersökningar i Sydamerika, där hon enligt egen uppgift varit bosatt sedan 1952 (enligt pastorsämbetet hade hon utflyttat ur riket den 30/11 1955) och i tjänsten rest omkring i flera stater men haft sitt huvudsakliga uppehåll i Sao Paulo, där hon bott på hotell och även varit ackrediterad som lantbruksattaché vid svenska beskickningen i Rio de Janeiro. Hon ansågs av RR icke skattskyldig här i riket för under beskattningsåret från Sveriges Lantbruksförbund uppburen lön och särskilda ersättningar, enär hon icke kunde anses ha under beskattningsåret varit bosatt i Sverige eller utövat verksamhet därstädes; besök i Sverige under tiden den 13/5—den 7/8 1954 för semester och underhandlingar med förbundet inverkade ej på bedömningen. (RR:s usl. 30/10 1963.)

Anm.: Se dubbelbeskattningssakkunnigas uttalanden angående bosättningsbegreppet i SOU 1962:59 sid. 61 ff.

Förmögenhetsvärdet å döda inventarier i jordbruk med bokföringsmässig inkomstredovisning

Besvär av agronomen W. angående förmögenhetstaxering år 1956. — W. hade år 1954 övergått till att beräkna sin inkomst av jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder. Vid 1956 års taxering var det bokföringsmässiga restvärdet av de döda inventarierna i jordbruket 250.942 kr. — TN och PN uppskattade förmögenhetsvärdet till detta belopp. — Hos KR framhöll W., att han i bokföringen använt av RN fastställda värden, vilka utgjorde 80 % av återanskaffningsvärdena, samt att inventariernas verkliga värde kunde beräknas till 50 % av avskrivningsplanens restvärde. — KR: ej utredning. — RR yttrade: Av vad W. anfört får anses framgå, att vid förmögenhetstaxeringen upptagits högre värde för döda inventarier än som motsvaras av anskaffningsvärdet efter avdrag för värdeminskning. Sistnämnda värde må i avsaknad av närmare utredning uppskattas till 210.000 kr. (RR:s utslag den 12/12 1963.)

Besvär för sent

Besvär av lantbrukaren O. angående inkomsttaxering år 1957. — O. hade överklagat KR:s utslag hos RR men TI invände, att besvären kommit för sent, enär O. enligt postverkets mottagningsbevis erhållit del av utslaget den 23/2 1960, men besvären inkommit till finansdepartementet den 25/4 1960 och alltså efter besvärstidens utgång. O. anmälde att, då han av brevbäraren mottog en avi rörande en värdeförsändelse, brukade O. underteckna avin och återlämna denna till brevbäraren, som hämtade ut försändelsen på postkontoret och överlämnade den till O. någon

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55

KAMMARRÄTTEN

KR RÄTTSFALL

Fritt vivre — bidrag till studier

Elever vid Alnarps lantbruksskola, tvååriga kursen för utbildande av jordbruksförmän, erhålla avgiftsfritt undervisning, kost och bostad med uppvärmning, lyse och städning ävensom såsom ersättning för sitt arbete första året visst kontantbelopp. Kursen utgöres av dels teoretisk undervisning dels praktiska övningar med deltagande i praktiskt arbete vid Alnarps egendom och eleverna är arbetsskyldiga hela året i den mån tiden icke är upptagen av teoretisk undervisning.

Lantbrukseleven J, som 1/11 1959—30/10 1960 varit elev vid lantbruksskolan under tvååriga kursens första läsår, upptog i sin deklaration 1961 kontant lön från Alnarps egendom 3.437 kr men icke något värde av fritt vivre. Han åberopade att förmånen av fritt vivre borde jämställas med statlig studiehjälp och stipendier och således vara skattefri. Tn upptog emellertid värdet av fritt vivre 1.770 kr såsom skattepliktig intäkt. Enligt uttalande av Lantbruksstyrelsen borde förmånen icke anses vara skattepliktig. To ville jämställa förmånen med t ex sjuksköterskeelevers förmån av fritt vivre (RÅ 1952 ref. 23). PN: ej ändring. Ti yttrade i förklaring till KKrn att såväl förmånen av fritt vivre som den kontanta ersättningen torde ha utgått för utfört kroppsarbete vid Alnarps egendom samt att något särskiljande av dessa båda förmåner icke torde vara möjligt. Ett tjänsteförhållande syntes föreligga och båda förmånerna hade utgått för tjänsten. KKrn (utslag den 29/11 1963) fann att förmånen av fritt vivre vid Alnarps lantbruksskola — i motsats till den från Alnarps egendom åtnjutna lönen — finge anses jämställd med förmånen av fri un-

---

dag senare. Detta vore sannolikt förklaringen till att mottagningskvittot undertecknats den 23/2, fastän O. mottagit försändelsen först den 25/2. — RR yttrade bl. a.: Enligt vid handlingarna fogat bevis har O. den 23/2 1960 erkänt mottagandet av den postförsändelse, med vilken utslaget översänts, och försändelsen har samma dag utlämnats från vederbörande postanstalt. Vid sådant förhållande får O. — oavsett att det bud, som för hans räkning mottagit försändelsen å postanstalten, enligt uppgift icke överlämnat försändelsen till honom förrän den 25 samma månad — anses ha fått del av utslaget förstnämnda dag. — Besvären ha emellertid inkommit till departementet först den 25/4 1960 och således efter besvärstidens utgång. RR finner förty besvären icke kunna upptagas till prövning. (RR:s utslag den 20/11 1963.)

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-07 17:22:55